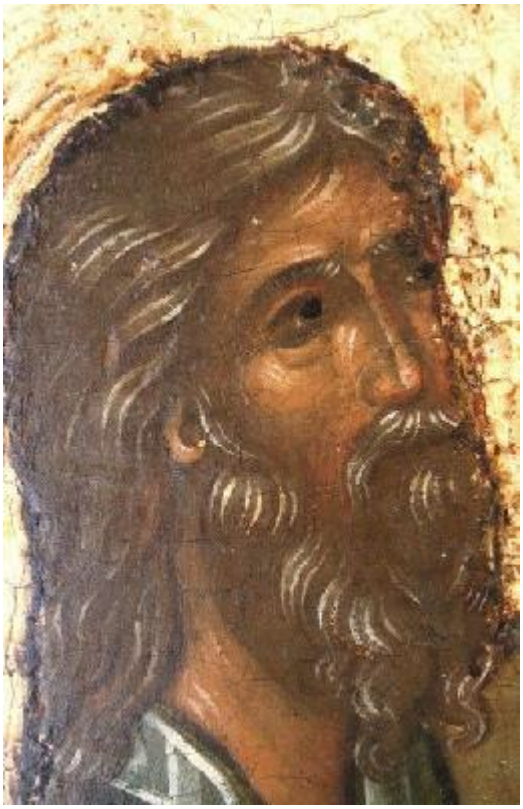
12.09.2015 г. / 10:56:48

Вяра

22.10 по еретическия, †09 октомври по православния календар - Св. праведен праотец Авраам и неговия племенник Лот. Св. апостол Яков Алфеев - от дванадесетте апостоли. Св. преподобни Андроник и Атанасия. Св. Поплия

Житие на светия и праведен праотец Авраам († 2000 г. пр. Хр.)

Свети праведен праотец Авраам. Фрагмент от стара икона. Ярославъл. Русия

Когато Бог смеси езиците по време на Вавилонското стълпотворение, (почти 2600 г. преди Р.Хр.) хората се разпръснаха по земята и се разделиха на много народи, забравиха истинския Бог и започнаха да се покланят на идоли,

направени от самите тях: на животни, на слънцето, луната и други природни явления (*и на други хора, които те обожествиха - ситуация идентична със съвременната - б.р.*). Само в потомството на Сим се намираха все още някои хора, които вярваха в единия истински Бог. Измежду тях най-предан на Господа бе светият праотец Авраам. Него Бог избра да запази истинската вяра сред хората.

Отначало той се наричаше Аврам и беше най-младият син на Тара, а Тара имаше още двама синове - Аран и Нахор. Първият от тях, Аран, умря млад и остави след себе си син Лот, когото Аврам взе за да го възпитава.

Тара и неговите синове живееха в Ур Халдейски. Но Господ благоволи да отдели благочестивия Аврам, Своя избраник, от развратената среда на идолопоклонниците. Веднъж Бог му се яви и му каза:

- Излез от твоята земя, от твоя род и от дома на баща си, и иди в земята, която ще ти покажа. Аз ще произведа от тебе голям народ, ще те благословя и ще прославя името ти. И ти ще бъдеш причина за благословението на мнозина. Ще благословя ония, които те благославят, а тези, които те злословят, ще прокълна. И ще бъдат благословени в теб всички земни племена.

Аврам тогава беше на 75 години. Той с вяра се подчини на Божията воля: взе със себе си своята жена Сара, баща си, племенника си Лот и всичките си слуги заедно със стадата си, излезе от Ур Халдейски и тръгна към Ханаанската земя, която Бог му бе посочил. Известно време те останаха в Харан, където баща му умря. След това той продължи своя път заедно с Лот и семейството си.

Когато пристигна в Ханаанската земя, Аврам спря до Сихем, до дъбравата Море (дъбова гора; или изобщо - горичка). Тук

Господ му се яви и му обеща да даде тази земя на потомството му. В памет на това явяване и от благодарност към Бога за обещанието Аврам издигна на това място жертвеник. После премина цялата тази земя по дължина, на юг, и направи между Ветил и Гай друг жертвеник на Господа.

Аврам и неговите спътници се заселиха в Сихемската долина. В началото те живееха заедно и имаха много добитък, сребро и злато. Но после, за да се избегне раздора между техните домашни и слугите, Аврам пусна Лот и му заръча да си избере земя. Той си избра цветущата равнина, напоявана от водите на Иордан.

След раздялата им Бог се яви на Аврам и му каза:

- Вдигни очите си и от мястото, на което се намираш сега, погледни на север и на юг, на изток и на запад: цялата земя, която виждаш от планината, ще дам на теб и на твоето потомство навеки. А потомството ти ще бъде като земния пясък. Стани и обиколи тази земя надлъж и нашир, защото на теб и на твоето потомство ще я дам навеки.

Послушен на Божията света воля, Аврам се отправи на юг и се засели в дъбравата Мамре: там издигна жертвеник на Господа.

В Иорданската равнина, която Лот избра за свое жилище, имаше пет града (Содом, Гомора, Адама, Севоим и Бела (или Валака)) - те бяха управлявани от отделни царе, но вече 12 години се намираха в подчинение на Еламския цар. На 13-тата година те се разбунтуваха срещу него, но той ги победи и взе в плен много жители на тази страна, между които и Лот. Щом научи за това, Аврам въоръжи своите слуги, нападна и разби неприятелите. Освободи Лот и всички пленници, отне цялата плячка, заграбена от враговете, и я върна на тези, на които принадлежеше.

След победата си Аврам тръгна да се връща и някои царе излязоха да го посрещнат. Мелхиседек, цар Салимски, свещеник на Всевишния Бог, изнесе хляб и вино, и благослови Аврам с думите:

- Благословен е Аврам от Всевишния Бог, Владетеля на небето и земята. Благословен е и Всевишният Бог, Който предаде твоите врагове в ръцете ти.

Аврам поднесе на Мелхиседек десетата част от цялата военна плячка. После Содомският цар му предложи да задържи за себе си имуществото, взето от неприятелите, но той отказа да вземе каквото и да било.

Оттогава Аврам стана много известен в Ханаанската земя. Неговите успехи възбудиха завист и опасения сред обитателите и. Една нощ Господ му каза във видение:

- Не бой се, Авраме, Аз съм твой щит. За теб се приготвя голяма награда.

Аврам отговори:

- Господи! С какво ще ме наградиш? Аз нямам деца: Ти не ми даде. Моя дом го управлява Елиезер от Дамаск, той и ще ми бъде наследник.

- Не той - каза Господ, - а твоят роден син ще ти бъде наследник.

След това Господ изведе Аврам на двора и му рече:

- Погледни към небето и преброй звездите, ако можеш: толкова многобройно ще бъде и твоето потомство.

Аврам повярва на обещанието и тази вяра му се вмени за праведност - тя послужи за основа на неговия праведен и богоугоден живот.

На следващия ден по Божие повеление Аврам разсече на две тригодишни телица, коза и овен, и сложи едната част срещу другата. Към тях бяха добавени гургулица и млад гълъб. Аврам пазеше труповете от хищните птици. При залез слънце го налегна сън и го обхвана ужас и голям мрак. Тогава Господ се приближи до него и каза:

- Знай, че твоите потомци в продължение на 400 години ще бъдат пришълци в чужда земя, ще бъдат в робство и угнетение. Но Аз ще съдя народа, у когото ще бъдат роби, и след това те ще дойдат тук с голямо имущество. А ти ще отидеш при твоите отци в мир и ще бъдеш погребан на преклонни години. Едва в четвъртото си поколение потомците ти ще се върнат тук, защото беззаконията на аморейци още не са стигнали върха си.

Щом слънцето залезе и се стъмни, между разсечените животни премина дим като от пещ и огнен пламък. В този ден Господ сключи Своя завет с Аврам и му каза:

- На твоето потомство давам тази земя, от Египетската река (Нил) до река Ефрат.

Изминаха много години, откакто Аврам се пресели в Ханаанската земя. След откровението в Ур Халдейски, Бог още три пъти му повтори обещанието за многобройното потомство, което трябва да произлезе от него. Но жена му Сара не раждаше, а освен това те бяха вече в преклонна възраст. Бездетството беше за него голямо изпитание.

Сара мислеше, че в нея е препятствието за изпълнението на Божието обещание, и предложи на Аврам да вземе за съпруга и своята слугиня, египтянката Агар. Тя му роди син Измаил.

Когато Аврам беше на 99 години, Господ му се яви и му каза:

- Аз съм твоят Бог. Благоугождавай Ми и бъди непорочен: и

Аз ще сключа Моя завет с теб и ще ти дам многобройно потомство.

Аврам падна на земята с чувство на благоговение и покорност. Бог му каза:

- Отсега ти няма да се наричаш Аврам, но името ти ще бъде Авраам. (Името Аврам е почетно наименование и означава "баща на височината", "издигнат баща". А Авраам е име, което изразява изпълнение на обещанието и означава "баща на много" или "баща на много народи"). Защото Аз ще те направя баща на много народи; племена и царе ще произлязат от тебе. Ще сключа Моя вечен завет с теб и с твоите потомци: ще бъда Бог на теб и на потомците ти, и ще ви дам цялата Ханаанска земя за вечно наследство. Видим знак на завета между Мен и вас трябва да бъде това, че всяко дете от мъжки пол трябва да бъде обрязвано. Осем дни след раждането трябва да се обрязва всеки младенец от мъжки пол, не само от вашите деца, но и от слугите, купени от чужденци. Необрязаният, като нарушител на Моя завет, се лишава от общение със своя народ. Също и жена си не наричай Сара, но името и да бъде Сарра. (Първото име, Сара, означава "господство", т.е. господарка, и е обща почетна титла. А Сарра означава "княгиня" или "жена с високо положение"). Аз ще я благословя и от нея ще произлязат царе и народи.

Авраам се зарадва и се засмя, но в същото време с недоумение питаше за себе си:

- Нима стогодишен човек ще има деца? И нима Сарра на деветдесет години ще роди?

Но Господ повтори Своето обещание, предрече и името на техния бъдещ син - Исаак.

Скоро след това Господ отново се яви на Авраам при

дъбравата Мамре по следния начин. Веднъж по обяд Авраам седеше край своята шатра. По едно време той вдигна поглед и видя пред себе си трима странници. Веднага побърза да ги посрещне, поклони им се до земята и каза:

- Господарю мой! Ако съм намерил благоволение пред очите Ти, не отминавай Твоя раб. Ще донесат малко вода и ще умият нозете ви. След това отдъхнете под това дърво. (Мамврийския дъб, под чиято сянка Авраам се е удостоил да приеме Самия Господ). А аз ще донеса хляб, за да се подкрепите за из път.

Странниците се съгласиха да изпълнят молбата му. Тогава Авраам побърза в шатрата при Сарра и и каза да замеси по-скоро пшенично брашно и да изпече пресни хлябове. После изтича при стадото, избра едно крехко, хубаво теленце и заповяда на своя слуга да го приготви. Щом бяха готови хлябовете и теленцето, Авраам взе освен тях сирене и мляко, и постави всичко това пред гостите. Те започнаха да се хранят, а той стоеше под дървото и им прислужваше. По време на обяда странниците го попитаха:

- Къде е жена ти Сарра?

- Тук в шатрата е - отвърна им той.

Тогава един от тях каза (всъщност под вид на трима мъже Сам Господ, Който е троичен по Лица, се яви на Авраам):

- Следващата година по същото време Аз пак ще дойда при теб - тогава жена ти Сарра ще има син.

Сарра стоеше до входа на шатрата. Щом чу предсказанието, тя се засмя и си помисли:

- Аз ли ще имам това утешение в старините си? А и моят господар е стар.

Но Господ каза на Авраам:

- Защо Сарра се засмя? Нима има нещо невъзможно за Бога? В уреченото време Аз ще бъда при теб, и жена ти ще има син.

Тогава Сарра се уплаши. Тя почувства, че се намира пред Този, Който вижда нейните съкровени помисли и чувства. Смути се и започна да уверява, че не се е смяла. Но Господ я изобличи и още веднъж повтори, че тя се беше засмяла. Така Той откри Себе Си като Сърцеведец, а Сарра научи да бъде по - **внимателна към собствените си помисли и по-покорна на Божиите обещания**.

След това странниците станаха и се отправиха към Содом.

А "*Авраам* - по думите на св. апостол Павел, - *без никакво основание за надежда, повярва с надежда, че ще стане баща на много народи, според казаното: "тъй многобройно ще бъде семето ти". И без да отслабне във вярата, той не помисли, че тялото му е вече умъртвяло (понеже беше току речи стогодишен) и утробата Саррина е в омъртвение; а в обещанието Божие се не усъмни чрез неверие, но остана твърд във вярата, като въздаде Богу слава, напълно уверен, че Той е силен да изпълни това, що е обещал. Затова му се вмени за праведност*" (Рим. 4:18-22).

Повярвал в благодатното обещание за многобройното потомство, което ще произлезе от него, Авраам съпровождаше своите Божествени посетители с най-живо чувство на радост, благодарност и благоговение към тях.

По пътя Господ му откри за Своето намерение да погуби жителите на Содом и Гомора заради техните безчислени съгрешения. Авраам започна да умолява Бога да пощади нечестивите градове, защото може би (мислеше си той) в тях ще се намерят поне 50 праведници. Но не се намериха толкова праведници в тях. След това Господ му обеща, че заради молбите му ще пощади Содом и Гомора, ако в тях се намерят

поне 40 праведници. После намали на 30, 20 и накрая 10. Но уви, в тези нещастни градове не се намериха и 10 праведника. Един единствен праведник там беше Лот, племенникът на Авраам.

Вечерта два Ангела дойдоха в Содом в образ на странници, а Лот седеше при градските врати. Щом ги видя, той им се поклони до земята и каза:

- Господари мои, елате и нощувайте в дома на вашия раб! Измийте нозете си, а на сутринта ще продължите своя път.

Странниците започнаха да отказват (понеже искаха да изпитат страннолюбието му), а той още по-силно започна да ги моли и те влязоха в дома му. Лот приготви пресни хлябове, нареди трапеза и ги нахрани. Но още не бяха легнали да спят, когато всички жители на Содом - млади и стари - обкръжиха Лотовия дом и започнаха да настояват да им предаде странниците за да блудстват с тях. Лот излезе да ги успокои и да ги уговори да не причиняват зло на гостите му, но те много го оскърбяваха и го заплашваха, че ще счупят вратата. Тогава Ангелите, които се бяха явили под вид на странници, поразиха содомците със слепота, а Лот въведоха в дома му. После му казаха да вземе родните си и да напусне града, защото градът бе осъден да погине заради беззаконията на жителите му. Ангелите откриха на Лот кои са и направо му казаха, че са изпратени при него от Господа.

Започваше да се зазорява, а Лот все още се бавеше. Тогава Ангелите взеха за ръка него, жена му и дъщерите му, и ги изведоха навън. Единият от тях му каза:

- Спасявай душата си! Не поглеждай назад и никъде не се спирай по тази равнина. Бягай в планината, за да не погинеш!

- Не, Владико - отвърна Лот. - Ето, Твоят раб намери

благоволение пред очите Ти и голяма е милостта, която Ти ми стори, защото спаси моя живот. Но аз не мога да се спасявам в планината: там може да ме застигне някакво бедствие и да умра. Ето, по-близо е до този малък град. (Сигор.) Благослови да избягам в него, за да запазя живота си.

Ангелът му рече:

- Заради теб ще сторя и това, и няма да съсипя града, за който ти говориш. Спасявай се в него, но никак не се бави, защото не мога да извърша моето дело, докато не си отидеш оттук.

Толкова е велика Божията милост към праведните! Заради немощния телом, но чист по душа Лот, и заради родството му с Божия избраник Авраам, Господ не само дари спасение на града, но и по Своето милосърдие се забави да изпрати справедливото наказание върху нечестивите градове докато праведникът ги напусне.

Лот скоро стигна в Сигор. Тогава Господ изля от небето дъжд от сяра и огън над Содом и Гомора, и изтреби тези градове заедно с цялата околност и жителите и. На мястото на страшното пепелище в тази равнина след това се образува солено езеро. (Днешното Мъртво море. Неговите води съдържат голямо количество сол, асфалт и планински смоли, и в тях не живее никакво живо същество. Дори бреговете му, покрити с кристали сол, представляват зрелище на пълно отсъствие на живот и напомнят за страшното Божие проклятие и наказание над нечестивите градове).

Но Лотовата жена, привързана към земните богатства, които остави в къщата си, не изпълни заповедта на Ангела. По пътя от Содом тя се обърна със съжаление назад, но беше наказана за непослушанието си и веднага се превърна в солен стълб.

Наказанието на жената на Лот. Гибелта на Содом и Гомор.
Фрагмент от стара руска стенопис

Въпреки всичко Лот се страхуваше да остане в Сигор - затова се изкачи на планината с двете си дъщери и там се засели в една пещера.

В това време Бог посети Сарра със Своята милост. Когато Авраам стана на сто години, тя му роди син и го нарекоха Исаак, според предсказанието на Господа, а на осмия ден Авраам го обряза. Тогава 90-годишната Сарра казваше:

- Смях ми стори Бог; който чуе за мен, ще се разсмее. ("Исаак" на еврейски означава "смях". Той бил наречен така, защото Сарра се засмяла, когато слушала обещанието за неговото раждане). Кой би рекъл на Авраам: Сарра ще кърми деца? Защото родих син в стариите му.

Когато детето порасна и беше отбито, Авраам устрои по този

случай голяма гощавка. А Сарра, щом видя че Измаил, когото роди египтянката Агар, се надсмива над нейния син Исаак, каза на Авраам:

- Прогони тази робиня и нейния син. Защото синът на робинята няма да бъде наследник заедно с моя син.

На Авраам му беше мъчно да слуша тези думи - той, като баща, обичаше и жалеше Измаил. Но Бог му каза:

- Не се огорчавай заради това момче и заради своята робиня. За всичко, което ти казва Сарра, послушай я, защото от Исаак потомството ще се нарече с твое име. Впрочем, и от сина на робинята ти Аз ще произведа народ, защото и той е твое семе.

Тогава Авраам, напълно предан на Божията воля, пусна Агар и сина й. Те тръгнаха, но скоро се заблудиха в пустинята и изнемогнаха до смърт от жажда. А Бог по чудесен начин ги спаси и утеши скърбящата майка с обещание да произведе от нейния син голям народ.

По това време Авраам се ползваше с изключително влияние и уважение сред съседните царе и владетели на Ханаан. Особеното Божие благоволение към него и покровителството свише беше така ясно за всички, че Герарският цар Авимелех искаше да сключи съюз с него. Но **Авраам продължаваше да живее като странник и никъде не се установяваше за постоянно**.

Целият му живот протече сред различни изпитания и представляваше образец на търпение, твърда и непоколебима вяра, упование на Бога и съвършена преданост на волята Му. Но на Господа бе угодно да изпрати на Авраам едно последно изпитание: то беше странно и непонятно за обикновените житейски човешки представи, и представляваше истинско изпитание на вярата и любовта му към Бога. Господ каза на

Авраам:

- Вземи единствения си син Исаак, когото обичаш, отиди в земята Мория и там на една от планините, която Аз ще ти укажа, го принеси в жертва.

Без да гледа на цялата необичайност на тази заповед и на своята голяма родителска любов към Исаак, Авраам ни най-малко не се усъмни, че тя е от Бога, и че трябва да я изпълни без всякакво прекословие. Предаността му към Господа беше толкова голяма, че той не пожали своя единствен възлюбен син. В същото време той вярваше, че Исаак, който сега трябваше да умре бездетен, съгласно предишните обещания, ще бъде родоначалник на народ и прародител на обещания Избавител. Той мислеше, както казва апостолът, че Бог е силен и от мъртвите да възкреси сина му за да изпълни Своето обещание (Евр. 11:19).

Без да открива на някого намерението си, рано сутринта Авраам оседла един осел, взе със себе си Исаак и двама слуги, насече дърва за всесъжението, и се отправи към планинската страна на иевусеите, на мястото, което му указа Господ.

Иевусеи - ханаански народ, водещ началото си от Хамовия син Иевусей; тяхната страна се намирала в същата местност, където впоследствие бил построен Иерусалим на мястото на техния град Иевус на възвишението Сион.

Мория (от евр. "място, указано от Бога") - така се наричала земята на иевусеите и хълма в нея, на който Авраам по Божие указание отишъл да принесе Исаак в жертва на Бога. **Св. Ефрем Сирин свидетелства за древно предание, според което принасянето на Исаак в жертва е станало на върха на същия хълм, на който била извършена и светата кръстна жертва от Христа - Божия Син.**

На третия ден чрез особено знамение от Бога, Авраам още отдалеч видя планината, предназначена за жертвоприношението. Тогава той заповяда на своите слуги да останат там заедно с осела. Даде на Исаак дървата за всесъжението да ги носи, а сам той взе в ръцете си огън и нож. После двамата тръгнаха към планината.

По пътя Исаак попита баща си:

- Татко, ние имаме огън и дърва, а къде е агнето за всесъжение?

- Бог ще си намери агне за всесъжението, сине мой - отговори му Авраам.

И пак продължиха да се изкачват.

Щом стигна указаното място, Авраам направи жертвеник. Постави отгоре дървата, завърза Исаак и го сложи върху тях. След това протегна ръка да вземе ножа за да заколи сина си, но в същия момент от небето се чу Божествен глас, който му каза:

- Аврааме! Аврааме!

Авраам се спря за да чуе Божието повеление.

- Не посягай на момчето - продължи Господ - и не му прави нищо, защото сега познах, че се боиш от Бога и не пожали единствения си син заради Мене.

Тогава Авраам с чувство на дълбока радост и благодарност към Господа вдигна очи и видя зад себе си един овен, чиито рога се бяха заплели в храстите. После развърза Исаак и вместо него принесе в жертва овена. (**Принасянето на Исаак в жертва на Бога от Авраам, по учението на Църквата, тайнствено изобразява Кръстната жертва на Спасителя, Неговата смърт и Възкресение**).

След това Господ отново извика към Авраам:

- Кълна се в Себе Си, че понеже ти извърши това дело и не пожали единствения си син заради Мене, Аз ще те благословя и ще умножа твоето семе като небесните звезди и пясъка на морския бряг. Наследниците ти ще владеят градовете на враговете си и **ще бъдат благословени в твоето семе всички земни народи** за това, че ти послуша гласа Ми.

Получили това велико благодатно обетование, Авраам и Исаак със страх и радост се спуснаха от планината и се върнаха във Вирсава, където живееха тогава.

Дванадесет години след това Сарра почина и бе погребана в пещерата Махпела срещу Мамре, в Хеврон.

След три години, когато Исаак беше на 40 години, а Авраам на 140, светият праотец се възрадва да види сина си оженен за добродетелната Ревека, внучка на брат му Нахор. По-късно и сам той встъпи в ново съпружество с Хетура, от която имаше още шестима сина. Авраам живя 175 години, и след това с мир предаде душата си на Господа, на Когото така вярно служи и благоугоди през живота си.

Така светият праотец стана съсъд и образец на вярата в истинския Бог, която запази за идните поколения. Заради неговите високи качества и достойнства Господ го възлюби и нарече Себе Си *Бог на Авраама*. А Свещеното Писание го нарича "*приятел Божий*". Неговите ветхозаветни потомци, и даже праведните Моисей и Давид, призоваваха Авраам за ходатай пред Господа. От този родоначалник на юдейския народ, **в чието потомство се съхраняваше истинската вяра на земята**, произлезе по плът и Сам Христос. Всъщност потомството на Авраам, към което се отнасят Божиите обещания, се определя не толкова от плътската родствена връзка, а от духовната връзка чрез вярата - затова св. апостол

Павел казва, че Авраам е "*отец на всички необрязани вярващи, та и на тях да се вмени оправданието, и отец на обрязаните, ала не на онези, които само обрязване са приели, но които и вървят по стъпките на вярата на отца ни Авраама*" (Рим.. 4:11-12).

В нашата бъдеща участ зад гроба само с верния Авраам можем да се надяваме да получим наследството на вечния живот и спасението. В притчата за богаташа и бедния Лазар Сам Спасителят говори за Авраам като за обитател на блажените жилища в Небесното Царство.

Заради молитвите на светия праведен Авраам, Своя праотец по плът, нека Господ Иисус Христос и нас да удостои с неговия блажен дял в Своето Царство, амин.

Житие на свети апостол Иаков Алфеев (I в.)

Свети апостол Иаков Алфеев. Фрагмент от стара икона. Гърция

Свети апостол Иаков бил син на Алфей и брат на апостол и евангелист Матей, който преди това бил митар. Когато нашият Господ Иисус Христос по време на земния Си живот избирал за Свои апостоли прости и благочестиви люде, за да ги изпрати да проповядват Евангелието по цялата вселена, тогава Той избрал и Иаков и като достоен за това, го причислил към апостолския лик. И станал Иаков един от дванадесетте апостоли, самовидец и служител Христов, проповедник на Неговите тайни и Негов следовник. След като заедно с другите апостоли приел Светия Дух, Който слязъл над тях във вид на огнени езици, той отишъл при езичниците, за да проповядва Христа и да наставлява заблудените по пътя на спасението. Горящ от огъня на Божествената ревност, той изгарял тръните на безбожието, съкрушавал идолите, а техните храмове разрушавал, лекувал различни недъзи, прогонвал от човеците лукавите духове и довел при Христа голямо множество хора, чрез което придобил за себе си и ново име: “Божествено семе”. Защото той посял в човешките сърца Божието слово, насадил вярата и се грижел да израсте в тях благочестието, заради което и бил назован “Божествено семе”.

Мъченичество на свети апостол Иаков Алфеев. Фрагмент от миниатюра в стара ромейска минология

Като обиколил много страни, апостол Иаков сеел небесното семе, събирал жътвата на човешкото спасение и завършил земния си живот, като следвал Христовите стъпки: бидейки подражател на Христовите страдания, той предал духа си на Бога, прикован на кръст.

И това Божествено семе, свети Иаков, заедно със стократно принесените от него плодове, било събрано в небесната житница. Там, като се насища сам със съзерцанието на Божието лице, ходатайства той и за нас със своите молитви, за да се наситим и ние в Бога.

Тропарь апостола Иакова Алфеева

глас 3

Апостоле святый Иакове,/ моли Милостиваго Бога,/ да прегрешений оставление// подаст душам нашим.

Кондак апостола Иакова Алфеева

глас 2

Твердо мудрости догматы в души благочестивых вложившаго,/ похвалами да ублажим яко боговещателя вси Иакова:/ Престолу бо славы Владычню предстоя,/ и со всеми Ангелы радуется,// моля непрестанно о всех нас.

(Твърдо вложил мъдростта на догматите в душите на благочестивите, всички да облажим с похвали като Боговещател Иаков: като предстоящи пред Владичния престол на славата и се радва с всички ангели, той се моли непрестанно за всички нас.)

Житие на преподобните Андроник и Атанасия (V в.)

При царуването на византийския император Теодосий Велики в Антиохия живеел един мъж, който изработвал златни изделия. Неговото име било Андроник. Той се оженил за дъщеря на златар на име Иоан. Жена му се казвала Атанасия, което означава “безсмъртие”. И действително света Атанасия със своя свят живот, както показва и нейната кончина, придобила за себе си безсмъртна слава. Тази съпружеска двойка - Андроник и Атанасия, като водели честен и богоугоден живот, украсявали себе си с всякакви добродетели. Своето умножаващо се състояние те делели на три части; едната част раздавали на бедните, втората - за благоустрояването на църквите, а третата използвали за своите нужди. Заради своята кротост и добри дела Андроник и Атанасия били обичани и уважавани от всички свои съграждани. След като родили сина си Иоан и дъщеря си Мария, те прекратили плътското съпружеско общение помежду си и живеели в чистота като брат и сестра. Те полагали особена грижа за бедните и болните и много им помагали. Като им служели, те носели със собствените си ръце болните, които не можели да се движат, и се грижели за всяка тяхна нужда; хранели, обличали и със собствените си средства по всякакъв начин помагали на бедните и странниците. При това Андроник и Атанасия всяка седмица в сряда и петък

прекарвали в пост и молитви.

И при все че те и така водели толкова добродетелен живот, Бог благоволил да ги призове към още по-голямо съвършенство, та като отхвърлят всичко земно, да последват Единия свой Господ Иисус Христос, Който е образец за нас и по Чиито стъпки ние трябва да вървим.

Един ден, след двадесетгодишен съпружески живот, Атанасия, след като била на утренята в църква, се върнала в дома си и заварила децата си, повалени от силна треска. Разтревожена, тя седнала до тях на постелята. Андроник се върнал малко по-късно от църква и започнал да вика жена си по име, като предполагал, че тя спи. Атанасия отговорила:

- Не ми се сърди, господарю мой, защото нашите деца са обхванати от силна треска.

След като се уверил в това, Андроник излязъл от стаята на болните деца, като казал:

- Да бъде Господнята воля!

След това той отишъл в намиращата се извън града църква на светия мъченик Иулиан, където били погребани родителите му. Тук той прекарал в молитва до шестия час.

В същото време, докато Андроник се намирал в църквата, двете му деца - синът му Иоан, който бил на дванадесет години, и десетгодишната му дъщеря Мария - умрели. Прибирайки се от църквата, Андроник чул да се разнасят от неговия дом плач и вопли. Обезпокоен, той побързал да се прибере по-скоро. Около къщата си заварил голяма тълпа от свои съграждани, а двете си деца видял да лежат мъртви. Тогава Андроник се уединил в своята молитвена стая и паднал ничком пред образа на нашия Спасител, произнасяйки думите на праведния Иов:

- “Гол излязох от утробата на майка си, гол ще се и завърна. Господ даде, Господ и взе; (както беше угодно Господу, тъй и стана) да бъде благословено името Господне!”

Като горчиво плачела за умрелите си деца, Атанасия дотолкова изнемогнала в силната си скръб, че желаела да умре и непрекъснато повтаряла:

- О, ако можеше и аз да умра заедно с децата си!

В деня на погребението на децата на Андроник и Атанасия при тях се събрали всички жители на Антиохия. Дошъл и самият патриарх заедно със своя клир. Погребали децата в църквата на свети Иулиан, където почивали и техните предци. След като свършил обредът на погребението, Атанасия не пожелала да се върне в къщи, а останала да плаче на гроба на децата си.

В полунощ, се явил светият мъченик Иулиан в образ на монах. Той се обърнал към нея със следните думи:

- Жено! Защо смущаваш покоя на почиващите тук?

Атанасия отговорила:

- Господарю, не ми се сърди, тъй като аз се намирам в страшна скръб. Имах две деца и ето, днес погребах и двете!

Свети мъченик Иулиан попитал Атанасия:

- А на колко години бяха децата ти?

Атанасия отговорила:

- Момчето - на дванадесет, а момичето - на десет години.

Тогава светият казал:

- Защо плачеш за тях? За теб би било по-полезно да плачеш

за своите грехове. Уверявам те, че подобно на това, както човешката природа се насища с храна, така и починалите деца биват насищани от Христа с небесни блага. Те Му се молят така: “Боже, Който си праведен Съдия! Ти ни лиши от земните блага, но не ни лишавай от небесните!”

От тия думи Атанасия изпаднала в умиление и на мястото на скръбта ѝ дошла радост. Тя казала:

- Ако моите деца живеят на небето, тогава защо да плача?

След като изрекла това, Атанасия се обърнала, защото желаела да побеседва по-дълго с явилия се, но той бил станал вече невидим за нея. Атанасия го търсила из цялата църква, но никого не открила. Тогава тя обезпокоила охраняващия църковните врати вратарник и го попитала:

- Къде е монахът, с когото разговарях?

Вратарникът отговорил:

- Нима не виждаш, че вратите са заключени и че никой не е влизал тук? Защо казваш, че си разговаряла с някого?

Тогава Атанасия, като се убедила, че това е било видение, се уплашила. Щом се върнала в дома си, тя разказала на мъжа си това, което видяла и чула, и заедно с него се утешила в скръбта си.

- Господарю мой - казала Атанасия на Андроник, - още докато бяха живи нашите деца, аз исках да ти споделя едно свое намерение, но се смущавах. А сега, след тяхната смърт, ще ти кажа, вече без да се притеснявам: пусни ме да отида в манастир, за да оплаквам там моите грехове. И тогава Господ, Който взе от нас децата ни, може да ни направи по-годни, за да Му служим.

Андроник отговорил:

- Иди, изпитай в продължение на една седмица своето намерение и ако не го промениш, тогава ще се посъветваме за това заедно.

Атанасия издържала изпитанието, не изменила намерението си и след като изминали много дни, а напротив - изпълнила се с още по-силно желание за монашески живот и отново започнала да умолява мъжа си да я пусне в манастир.

Тогава Андроник извикал бащата на Атанасия и му казал:

- Ние желаем да отидем да се поклоним на светите места и затова ти поверяваме нашия дом и цялото ни имущество. Молим те също: ако по пътя ни се случи някое нещастие, раздай имуществото ни на нуждаещите се, а от дома ни направи болница за бедните и приют за странниците.

След като поверил на тъста си своя дом и цялото си имущество, Андроник освободил всичките си слуги и слугини.

И така, в една нощ Андроник и Атанасия взели за из път неголямо количество средства и незабелязани от никого, излезли от дома си. Като се предали всецяло на Божията воля, те приели върху себе си подвига на странничеството.

Утрото на следващия ден ги застигнало, когато били вече излезли от града. Блажена Атанасия се обърнала назад и видяла в далечината дома си. Тогава тя повдигнала очите си към небето и казала:

- Боже, Който заповяда на Авраам и Сарра, като им каза: “излез от твоята земя, от твоя род и от дома на баща си (та иди) в земята, която ще ти покажа”. Погледни милостиво и сега към нас и Сам Ти ни води, като ни сподобиш с Твоя страх! Ето, ние заради Тебе оставихме отворен дома си, а Ти не затваряй за нас вратите на Твоето царство!

След това в непрестанни сълзи те продължили пътя си.

Когато стигнали до Иерусалим, те се поклонили на светите места, приели благословение от много отци и беседвали с тях. След това тръгнали за Александрия, за да се поклонят на мощите на светия мъченик Мина. По пътя Андроник забелязал един мирянин, който спорел с един монах. Той казал на мирянина:

- Защо споришь с този монах?

Мирянинът отвърнал:

- Монахът нае от мене осел, за да отиде с него до Скита, и аз го посъветвах да тръгне още сега, за да пътуваме през нощта, когато го няма силният слънчев пек. Тогава ще можем да стигнем в Скита още в шестия час на утрото. Но монахът не желае да приеме съвета ми.

Тогава Андроник попитал мирянина:

- А имаш ли друг осел?

Онзи отвърнал:

- Имам.

Андроник казал:

- Иди и го доведи. Аз ще го наема от тебе, понеже и аз искам да отида в Скита.

А на съпругата си той казал:

- Почакай тук, докато отида до Скита, за да получа благословение от тамошните отци.

- Вземи и мен със себе си! - молила го Атанасия.

- Правилата не допускат жени да ходят в Скита - отговорил

Андроник.

Тогава Атанасия с плач казала на мъжа си:

- Ако ме оставиш, без да ме дадеш в женски манастир, ще даваш отговор за това на светия мъченик Мина.

Андроник дал обещание на жена си да не я оставя дотогава, докато не изпълни нейното желание.

След това заминал за Скита, където посетил всички лаври и получил благословението на скитските отци, подвизаващи се в тях.

Като чул за преподобния Даниил, Андроник след големи препятствия успял да стигне до него. Той се поклонил на преподобния и след като се помолили, му разказал всичко за себе си и за съпругата си Атанасия. Преподобният му казал:

- Доведи жена си, а аз ще ви дам писмо, за да я приемат в женския Тавенски манастир.

Андроник се върнал при Атанасия и я довел през нощта при светия старец Даниил. Старецът побеседвал с тях за пътя на спасението и те получили от него голяма полза за душите си. След това той им дал писмото, благословил ги и ги изпратил в Тавенския манастир.

Когато пристигнали, Андроник настанил светата си съпруга Атанасия в женския манастир. Като приела тук ангелският образ, Атанасия започнала и по живот да се уподобява на ангелите. А Андроник се върнал при преподобния началник на лаврата - Даниил, който го постригал в монашеския чин, и след като го наставил в добродетелния живот, му дал отделна килия, за да живее сам в нея и да се подвизава в безмълвие.

Блаженият Андроник усърдно се упражнявал в подвизите на безмълвието в продължение на дванадесет години. След това

той помолил отец Даниил да го пусне в Иерусалим, за да се поклони на светите места. Преподобният Даниил се помолил и го пуснал с благословение.

Веднъж докато пътувал през Египет, Андроник поседнал да почине под едни хвойнови храсти. И ето, по Божие устроение той видял жена си - блажената Атанасия, която била облечена в мъжки дрехи. Те се приветствали един друг. Атанасия познала своя мъж, но Андроник не я познал. Та и как би могъл да я познае, когато нейното лице от въздържанието се било стопило и тя била почерняла като етиопка. Освен това целият вид на Атанасия бил променен и тя била облечена в мъжко облекло. Тя попитала Андроник:

- Ти не си ли ученикът на отец Даниил, по име Андроник?

- Да, аз съм - отговорил Андроник.

След това тя отново го попитала:

- Авва Андроник, къде отиваш?

- Отивам да се поклоня на светите места - отговорил Андроник. - А ти - попитал и той на свой ред, - къде отиваш и как те наричат?

Тя отговорила:

- И аз пътувам за светите места, а името ми е Атанасий. (Тя била променила името си и вместо Атанасия започнала да се нарича Атанасий.)

- Да вървим заедно - предложил Андроник.

Атанасия отговорила:

- Ако искаш да вървим заедно, “положи… стража на устата” си и нека да вървим в мълчание.

Андроник отговорил:

- Добре, да бъде така, както желаеш.

Атанасия добавила:

- Да тръгваме и нека да ни съпътстват молитвите на твоя свят старец.

Когато Андроник и Атанасия пристигнали в Иерусалим, обходили и се поклонили на всички свети места. След това отишли в Александрия, за да се поклонят на мощите на светия мъченик Мина. Тук, след като се помолили, Атанасия казала на Андроник:

- Отче, искаш ли да пребиваваме заедно в една килия?

Андроник отговорил:

- Желая, но по-напред ще попитам стареца си, дали ще позволи да живеем в една килия.

Атанасия продължила:

- Иди, попитай, а аз ще те чакам в скита, който се нарича Октодекатски, и ако старецът ти позволи, върни се при мен, за да живеем заедно в безмълвие, както и странствахме в мълчание. А ако не си в състояние да пребиваваш в мълчание заедно с мен, не се връщай, тъй като аз не желая да живея без подвига на безмълвието, даже и ако заповяда това преподобният отец.

Андроник отишъл при авва Даниил и му разказал всичко за своя спътник Атанасий.

Тогава Даниил казал на Андроник:

- Върни се, възлюби мълчанието и остани заедно с Атанасий, защото той е съвършен монах.

След това Андроник въвел Атанасия в своята килия, където тя преживяла в страх Божий и безмълвие още дванадесет години. Въпреки това, Андроник не познал своята жена, защото тя усърдно се молила на Бога да не бъде разпозната от своя мъж. Авва Даниил често идвал при тях и ги поучавал. Веднъж на връщане след едно свое посещение при тях, по време на което беседвали за много душеполезни предмети, авва Даниил бил застигнат пред килията си от блажения Андроник. Той му казал:

- Отец Даниил, Атанасий всеки момент ще се престави в Господа!

Старецът се върнал и заварил Атанасия, обхваната от силна треска.

Щом видяла стареца, Атанасия започнала да плаче, а старецът говорел:

- Ти трябва да се радваш, а не да плачеш! Та нали отиваш да срещнеш Господа!

Атанасия отговорила:

- Аз плача не за себе си, а за Андроник. Но, отче, прояви любов към мене: след смъртта ми намери писмото, което е под моята възглавница, прочети го, а после го дай на Андроник.

После, след като се помолила, Атанасия се причастила с Божествените Тайни и отишла при Господа. Братята дошли да погребат тялото и тогава разбрали, че тя е била жена. Авва Даниил намерил писмото във възглавницата на Атанасия, прочел го и го предал на Андроник. Тогава последният разбрал, че Атанасий, с когото той живял, била неговата жена.

И всички прославили Бога. Вестта за случилото се се разпространила по всички лаври и авва Даниил разпратил

монаси, за да повикат всички египетски отци - и тия, които се подвизавали във вътрешната пустиня. Събрали се обитателите на всички александрийски лаври и на всички скитове, които носели бели одеяния (у подвижниците в тия скитове имало обичай да ходят облечени в бели дрехи). Те с чест погребали светото тяло на блажената Атанасия, като прославили Бога, Който дал такова велико търпение.

След погребението на Атанасия старецът Даниил останал при Андроник седем дни, а в последния ден той, след като направили помен за преставилата се, пожелал да вземе Андроник в своята килия. Но той започнал да моли стареца:

- Отче, остави ме тук, за да бъда погребан при моята сподвижница Атанасия.

Старецът го оставил и си отишъл. Но още не бил успял да стигне до килията си, когато отново бил догонен от друг монах, който му казал:

- Отец Андроник си отива при Господа.

Старецът незабавно отново наредил да върнат заминалите си отци и им казал:

- Върнете се с мен при отец Андроник.

Когато отишли при Андроник, заварили го още жив и получили благословение от него. А след като Андроник починал в мир, между монасите от Октодекатската обител и тези от другия скит, където се подвизавала преподобна Атанасия и чиито монаси носели бели одежди, се разгорял голям спор.

Последните казвали:

- Покойният е наш брат и ние искаме да го вземем в нашия скит, за да ни помагат неговите молитви.

По същия начин и отците от Октодекатския скит казвали:

- Този брат е наш и затова, нека той да бъде погребан при неговата блажена сестра Атанасия.

Тогава монасите от друг скит казали:

- Както нареди архимандритът на Октодекатския скит, така и ще постъпим.

Старецът заповядал да погребат Андроник при Атанасия.

Но скитяните белоризци не желаели да му се подчинят, понеже били повече. Те говорели:

- Старецът е над страстите и не се бои от съперничество, а ние, понеже сме несъвършени, искаме да имаме при себе си нашия блажен Андроник, за да ни помага той със своите молитви. А за вас е достатъчно, че ви оставяме Атанасия!

Монасите едва се успокоили и накрая погребали преподобния Андроник при блажената Атанасия, като възхвалял Бога, Който е дивен в Своите светии. А на Него слава во веки! Амин.

Тропарь преподобного Андроника

Пустынный житель и в телеси Ангел / и чудотворец показался еси, Богоносне отче наш Андрониче, / постом, бдением, молитвою Небесная дарования прием, / исцеляеши недужныя и души верою притекающих к тебе. / Слава Давшему тебе крепость, / слава Венчавшему тя, / слава Действующему тобою всем исцеления.

Кондак преподобного Андроника

Благородия нравом тя честно похвалим, Андрониче,/ иже Господь в лик преподобным отцем сочета,/ яко воистинну благородия Божественныя славы венец улучи.

В памет на света Поплия († ок. 361-363 гг.)

Света Поплия живяла през царуването на Юлиан. Тя била дяконисa в Антиохийската църква и била известна със своя добродетелен живот. В младостта си тя за недълго време живяла в брак и родила син Иоан, който впоследствие станал благочестив презвитер. След смъртта на мъжа си света Поплия събрала при себе си девственици, заедно с които славословела Господа. Веднъж тя и девиците пеели утренята. Когато му дошъл редът, те със силен глас запели псалома: “Езическите идоли са сребро и злато, дело на човешки ръце: имат уста, ала не говорят, имат очи, ала не виждат; имат уши, ала не чуват, и в устата им няма дишане. Подобни тям ще бъдат ония, които ги правят, и всеки, който се тям надява.”Случайно в това време покрай дома им преминал пристигналият в Антиохия император и като чул какво пеят, им заповядал да замълчат. Но света Поплия започнала да пее още по-силно. Тогава разгневеният император заповядал да доведат при него началничката на хора и наредил на всеки от съпровождащите го войници да я бие през лицето. А светата в това време безстрашно изобличавала Юлиан за неговото безбожие и му заявила, че счита за по-високо от всичко истината Божия. Накрая я пуснали да си отиде в своя дом, където тя както преди продължила да възпява Бога заедно със своите девственици. Скоро след това света Поплия мирно предала духа си на Господа.

buditeli.info © 2017